

Evghenii Șalinikov (Egor Buliciov) și Oleg Teslenko (Pavlin)

**T
U
R
N
E
E**

TEATRUL DRAMATIC DE STAT DIN PERM

■ **EGOR BULÎCIOV ȘI ALȚII**

de Maxim Gorki

■ **RETRO**

de A. Galin

■ **SOROCUL CEL DE PE URMĂ**

de Valentin Rasputin

Turneul Teatrului Dramatic de Stat din Perm, la începutul lunii noiembrie, ne-a permis contactul cu o instituție artistică de prestigiu, care cultivă și respectă tradiția realismului, atât de productivă pe scena sovietică. Spectacolul cu piesa lui Gorki *Egor Buliciov și alții* reprezintă temelul, punctul de pornire al acestui program estetic.

Reprezentarea e prefăcută printr-o trecere rapidă a personajelor prin scenă : se întâlnesc fără să se privească, se privește fără să se vadă. Sintem astfel preveniți că locuitorii casei căreia îi va dispărea

cel de al patrulea perete sînt agitați, preocupați, dar fiecare speră să-și rezolve problemele pe cont propriu, în afara sau împotriva celorlalți. Încep să se spună replicile care exprimă ațîlare, nervi, reproșuri, nemulțumire, dar toate sînt rostite parcă mecanic, pentru a ascunde gândurile, tensiunea. Micile întîmplări ale casei, ecourile marilor întîmplări ale lumii se înșurubează în așteptare, și numai apariția stăpînului are darul de a limpezi mișcarea, dîndu-i direcție. Despre acest bărbat mic și îndesat, roșcovan, se spune că e bolnav — soția îl tot ur-

mărește cu un fotoliu de invalid, toți cei care se apropie de el îmbracă halatul alb de spital, ca și cum le-ar fi frică de contaminare. Dar, dincolo de vioiciunea neobișnuită a mișcărilor, există în acest om o vitalitate de esență; el nu se va supune bolii, până cînd nu va înțelege rosturile și înțelesurile vieții, așa cum i se arată acum, în pragul trecerii spre nemiță. Artistul poporului al R.S.F.S.R., E. M. Șalnikov luminează toate straturile personajului, izbutind să confere organicitate duiosiei asociate cu duritatea, scepticismului și candorii, iubirii față de oameni și tentației de a-i înjosi; deruta existențială se manifestă la el sub forma unui șir de decizii ferme în problemele concrete. Gîndite astfel, celelalte personaje sînt fidele statutului de „și alții” rămînînd doar fundalul din care Ego se desprinde, nu solul care-l determină. Reacțiile lui sînt permanent supradimensionate față de stimulii oferiți de parteneri. Ceea ce nu înseamnă că acești parteneri nu sînt caracterizați cu grijă față de întreg și de detaliu, izbutindu-se deseori prezențe scenice memorabile: artista emerită a R.S.F.S.R. V. V. Mihailova, în rolul stăreței Melania — imagine a senzualității transformate în rapacitate, artista emerită a R.S.F.S.R. G. K. Vasilieva (Xenia) — neputință și eșec, agresivitate mascată în supunere. I. V. Vengalite (Aleksandra) — cinism

contrafăcut, mascînd o mare disponibilitate sentimentală.

O concepție regizorală precisă, chiar dacă nu atotcuprinzătoare, dovedind înută profesională în momentele accentuate, pitorești ale spectacolului — scena cu gornistul, apariția blajinului — semnează I. T. Bobiliov, artist al poporului al R.S.F.S.R.

Același desen simplu este prezent și în celălalt spectacol semnat de Bobiliov; *Sorocul cel de pe urmă* — dramă în două acte de Valentin Rasputin. Tributară prozei, montarea se desfășoară lin, în tonalitatea pe care o impune glasul profund și melodios al Comentatorului (V. A. Nagoghin). Meditațiile lui despre timp și moarte, despre iubire și moarte sînt întii ilustrate, apoi jucate de actori. Adunată din toate zările în satul natal, la căpătiul mamei care moare (L. V. Mosolova, artistă a poporului a U.R.S.S.), familia jelește și așteaptă. Așteaptă inevitabilul, dar inevitabilul se amină, pentru că mezină, Tania, nu a sosit încă, și mama nu se poate despărți de viață fără a o mai vedea pe fiica preferată. Între timp se bea, se discută, vorbe fără rost, certuri, împăcări provizorii. Odată cu mama, se năruie temelia unei lumi așezate pe dragoste, dispăre singurul om care i-a acceptat pe toți fără rețineri și fără condiții. Interpreta rolului central alcătuiește cu multă economie de mijloace, dar cu

Aleksandr Korciajnikov, Lidia Mosolova și Galina Vasilieva în Retro

o extraordinară pregnantă, imaginea acestui personaj-sentiment, simbol al tradiției și al stabilității, expresie a supremei virtuți — iubirea. Monumentalitatea eroinei se degajă din fascinanta ei simplitate, ea trăiește pur și simplu conform unei alte ordini morale decât cei pentru care s-a sacrificat. Și dacă fiul și fiica de la oraș (V. V. Troegubov și N. M. Rarazilova, artistă emerită a R.S.F.S.R.) sînt în mod evident reduși la o singură tră-sătură — omenie coruptă de un soi de meschinărie grăbită și incoerentă —, cei de la țară sînt încă purtătorii unui conflict interior: Varvara (V. V. Mihailova, artistă emerită a R.S.F.S.R.) — iubire prozaică, aptă doar pentru ritualul sentimentului nu și pentru esența lui, și Mihail (V. P. Saitov, artist emerit al R.S.F.S.R.) — gingășie abrutizată de alcool, sensibilitate mereu lovită de instrăinarea celorlalți. Permanentă mișcare în scenă a actorului exprimă într-un alt plan neliniștile mamei; doar ei luptă cu moartea, doar ei o așteaptă într-adevăr pe Tania. O plăcută pată de culoare aduce în spectacol O. P. Vihodov — un personaj episodic, care luminează din alt unghi drama personajelor principale.

Tot despre bătrînețe și moarte a fost vorba și în cel de-al treilea spectacol al teatrului din Perm, de data aceasta însă în cheie comică, așa cum pretindea piesa lui A. Galin, *Retro. Tinerii înstrăinați* arată cam la fel, poate cu un plus de inventivitate cinică, bătrînul de la țară se simte stingher și de prisos în apartamentul din Capitală, vrea să se ducă să moară departe de asfalt și de lucrurile pe care nu le înțelege. Dar întreprinzătorul ginere găsește o soluție: organizarea unor „vederi” la care să fie aduse persoane de o vîrstă adecvată, în speranța că socrului i se va deschide pofta să ia viața de la început. Aici și începe momentul de virtuoșitate al piesei — întîlnirea nepremeditată a celor trei candidate, izvor de nesfîrșite combinații comice cu final

Lidia Mosolova și Anatoli Nagoșin în Sorocul cel de pe urmă

trist garantat: singurătatea. Ironia plină de simpatie cu care autorul o descrie pe fosta actriță (sau i se pare ei că a fost actriță?) este transpusă scenic cu precizie fantezie de L. V. Mosolova într-o compoziție de mare rafinament. O secondeză adecvat L. P. Pilnenko și G. K. Vasilieva, artistă emerită a R.S.F.S.R.

Regia semnată de V. F. Bogomazov analizează corect relațiile dintre personaje, distribuind just acentele comice și satirice, recompunind farmecul discret al unor sentimente doar în aparență desuete.

Magdalena BOIANGIU

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

Două premiere la Teatrul „Valea Jiului“ din Petroșani: Ionuț și extraterestrii de Nicolae Gheorghe, în regia autorului și scenografia lui Aurel Florea, și Steaua fără nume de Mihail Sebastian, în regia lui Marcel Șoma și scenografia lui Aurel Florea. ● In sfîrșit, Teatrul Național din Tîrgu Mureș ne informează asupra recen-

telor sale premiere: *Viața e ca un vagon?* de Paul Everac (regia: Raluca Iorga Mindrîlă; scenografia: Kemény Árpád), și *Paraziții* de Csiky Gergely (regia: Dan Alecsandrescu; scenografia: Romulus Feneș și Anna Tamás); secția maghiară a teatrului a prezentat O chestiune de onoare de Méhes György (regia: Hunyadi András; sceno-

grafia: Kemény Árpád). ● Deși nu mai este o noutate de ultimă oră, rămîne un eveniment publicistic demn de semnalat: convorbirea lui Valentin Silvestru cu dramaturgul Dumitru Radu Popescu, în „România literară” din 27 octombrie 1983, sub titlul „Teatrul, ca o mare iubire”.

FAIMA